

2. Жариков Е. С. Риски в кадровой работе. – М.: 2005, С. 92–94.
3. Швець І. Б. Економічна безпека в управлінні персоналом. Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. Випуск 36-1. – Донецьк. – 2009. – С. 179–184.
4. Рысина Д. Ф. Проверяем благонадежность кандидатов на руководящие и другие ответственные должности (о судимости и дисквалификации) // Кадры предприятия. – 2008. – №9. – С. 17-32.
5. Лапицкая Л. Предпринимательские риски и управление непредвиденными кадровыми ситуациями // Управление персоналом. – 2004. – №5. – С. 66–71.
6. Гончарова К. Г. Кадрова безпека як складова частина економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / К. Г. Гончарова — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4602>
7. Томаневич Л. М. Кадрова безпека підприємства як об'єкт теоретичного дослідження [Електронний ресурс] / Л. М. Томаневич. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Uproz/2011_4/u1104cha.pdf.
8. Лисенко М. С. Механізм забезпечення кадрової безпеки підприємств. / М. С. Лисенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. - № 7. – С. 137–140.
9. Мехеда Н. Г. Соціально-мотиваційні складові кадрової безпеки / Н. Г. Мехеда, А. І. Маренич // Фінансовий простір [Текст]: міжнародний науково-практичний журнал / Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ (м. Київ). – м. Черкаси. – №2 (6) 2012. – С. 38–45.
10. Новик І. В. Проблеми забезпечення та напрями аналізу кадрової безпеки підприємства. Наукові записки. 2014. № 4 (49). С. 130–134.
11. Бурда І. Я. Аналіз рівня кадрової безпеки на підприємствах видавничо-поліграфічної галузі. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2010. № 2. С. 219–226.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Максимів Ю. В., канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і аудиту, П'ятничук І. Д., канд. екон. наук, доцент кафедри управління та бізнес-адміністрування ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, Івано-Франківськ

Успішно функціонувати в сучасному мінливому бізнес-середовищі можливо лише тоді коли підприємство коректно визначило і ефективно досягає не тільки своїх оперативних цілей, але й стратегічних. В цьому може допомогти стратегічний управлінський облік, який за одним із визначень вчених є системою надання інформації, необхідної для формулювання стратегії організації та реалізації стратегії управління [1, с. 68]. М. С. Пушкар зазначає, що “для досягнення конкурентних переваг керівництво підприємства повинно мати повноцінну інформацію не тільки поточного, а й, перш за все, стратегічного характеру” [2, с. 10].

Певні аспекти удосконалення інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту шляхом розвитку стратегічного управлінського обліку розглядали у своїх працях М. І. Бондар, Р. Ф. Бруханський, Ю. А. Верига, С. Ф. Голов, К. Друрі, Н. Ю. Єршова, В. Б. Івашкевич, Р. Каплан, Є. В. Мних, Л. В. Нападовська, М. М. Шигун, В. Р. Шевчук та ін. В Україні стратегічному

управлінському обліку як системі підтримки прийняття стратегічних рішень не приділяється належної уваги ні на практиці, ні в дослідженнях вітчизняних вчених. Як слушно стверджує М. М. Шигун “необхідність своєчасного реагування керівництвом підприємств на постійно змінюване зовнішнє середовище і прийняття ефективних рішень з урахуванням впливу ризиків на динаміку ринкових показників ставить перед сучасною теорією і практикою питання формування інформаційної підсистеми стратегічного управлінського обліку [3, с. 72].

Оскільки виникає об’єктивна необхідність споживання обліково-аналітичної інформації стратегічного характеру для задоволення інформаційних потреб різних груп зацікавлених осіб, то необхідно говорити про розширення традиційного розуміння суті управлінського обліку (тобто в законодавчому його визначенні).

Термін “стратегічний управлінський облік” вперше був введений ще в далекому 1981 році Сіммондсом (Simmonds). Автор визначив його як “надання та аналіз інформації про бізнес та його конкурентів для використання у розробці та моніторингу бізнес-стратегії” [4, с. 26].

Інститут сертифікованих управлінських бухгалтерів (СІМА) трактує стратегічний управлінський облік як “форму управлінського обліку, в якій акцент робиться на інформації, що відноситься до зовнішніх факторів по відношенню до підприємства, а також на нефінансову та внутрішньостворену інформацію” [5, с. 54]. Також виділяється управлінський облік як професія, яка включає партнерство в менеджменті прийняття рішень, прийняття рішень щодо планування і виконання управлінських систем і наданні експертизи у фінансовому звітуванні і контролі, щоб допомогти менеджерам з формулюванням і внесення організаційної стратегії [6].

Проаналізувавши підходи до трактування суті стратегічного управлінського обліку та виходячи із його ролі в реалізації стратегії підприємства можна стверджувати, що **стратегічний управлінський облік** – це система ідентифікації, збору, обробки, аналізу та передання інформації фінансового та нефінансового характеру для прийняття стратегічних рішень різними групами зацікавлених сторін. За його допомогою здійснюється вибір стратегії підприємства, її реалізація й проводиться всебічний моніторинг показників виконання з ціллю виявлення вузьких місць, які виникають під впливом постійних змін у зовнішньому і внутрішньому бізнес-середовищах, й викликають необхідність коригування діючої стратегії підприємства.

Як бачимо, наведене визначення у Законі України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” [7] вже не відповідає можливостям сучасного управлінського обліку, який має в своєму арсеналі обліково-аналітичні інструменти здатні допомогти реалізувати стратегічні цілі підприємства й забезпечити інформаційні потреби не тільки внутрішніх користувачів, а й інших зацікавлених сторін. Тому вважаємо за доцільне внести зміни у вищенаведений закон із розширенням його визначення відповідно до наведених вище пропозицій. Тобто визначення “внутрішньогосподарський (управлінський) облік – система збору, обробки, підготовки та аналізу

фінансової та нефінансової інформації про діяльність підприємства для різних груп зацікавлених сторін у процесі прийняття управлінських рішень” слід замінити на таке трактування: “управлінський облік – система збору, обробки, підготовки та аналізу фінансової та нефінансової інформації про діяльність підприємства для різних груп зацікавлених сторін у процесі прийняття управлінських рішень”.

Отже, сучасні умови діяльності суб’єктів господарювання характеризуються складністю й інтеграцією бізнес-процесів, розвитком інформаційних технологій, пошуком нових прогресивних інструментів управління, що зумовлює необхідність розвитку такого виду управлінського обліку, як стратегічний управлінський облік.

Список використаних джерел:

1. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: учеб. пособие / ред. С. А. Табалина. Москва: Аудит, ЮНИТИ, 1998. С. 783.
2. Пушкар М. С. Концепція контролінгу. Перспективи розвитку контролінгу як науки: теорія та практика: матеріали наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 17 груд. 2008 р.). Тернопіль, 2008. С. 7–23.
3. Шигун М. М., Ходзицька В. В. Політичні ризики та їх оцінка в стратегічному управлінському обліку. Облік і фінанси, № 2 (68). 2015. С. 71–75
4. Simmonds K. Strategic management accounting, Management Accounting (UK), 59 (4). 1981. С. 26–29.
5. CIMA Official terminology. 2005 Edition. – London: CIMA Publishing, 2005. – 114 p.
6. Definition of Management Accounting. Statements on Management Accounting [Practice of management Accounting]. Institute of management accountants. 2008. p.1-4. URL: <https://www.imanet.org/-/media/6c984e4d7c854c2fb40b96bfbe991884.ashx?as=1&mh>
7. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. Сайт Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.